

Uspomene na profesora fra Fabijana Paponju

Fra Fabijan je disao duhom osamljenosti i stoga je izgledao smrknut i ispunjen izvjesnom sjetom. Razbistrio bi se tijekom izlaganja povijesnih činjenica koje je iznosio glumačkim umijećem i razvedrao studente. Držao ih je napetima bez zastoja sve do svršetka profesorske karijere kada je širokobriješko obzorje potamnilo a dački glasovi posve zamukli. Magličarska nostalgija budi u meni osjećaje sjećanja na toga profesora uznosita lika okupana krvlju mučeništva na tome uspavanom kamenjaru. A krv je postala "sok svijeta", kako napisao pjesnik Franjo Alfirević u pjesmi "Bosna".

U vlastitoj krvi završio je svoj život dugogodišnji profesor povijesti (1927. – 1945.) na Širokome Brijegu, fra Fabijan Paponja, koji je zauvijek nestao u šapatu prošlosti. A groznu smrt pretrpio je sa sedmoricom franjevac nakon

smrtonosnoga marša kroz ušutkana hercegovačka sela, 8. veljače 1945., i pokopan u masovnoj grobnici u Zaostrogu, u Dalmaciji. Drhtava srca završio je svoj životni put uprtim očima prema nebu opraštajući zločinstvo svojim ubojicama koji se izgubiše u očaju zdvojnosti. Prestalo je kucati njegovo veliko srce koje je uvijek bilo otvoreno prema đacima i franjevačkoj zajednici, koje je nepatvoreno ljubio.

Rođen je 26. rujna 1897. u selu Lipnu i kršten pod imenom Jakov, u crkvi sv. Josipa Radnika u Grljevićima. Ova grljevačka župa odijelila se je 1919. godine od prostrane župe sv. Franje Asiškoga u Rasnu. Kao dječak dugo je putovao do osnovne škole četiri godine u Čerin, koji je bio zemljopisno središte toga kraja. Nakon svršetka pučke škole bio je 1909. godine primljen u franjevačko sjemenište na Širokome Brijegu koji je bio

pravo rasadište redovničkih i svećeničkih zvanja. Među njegovim pitomcima bio je bistri i nadareni Jakov Paponja koji je ulaskom u novicijat (1915.) promijenio svoje ime u fra Fabijan.

Nakon dovršena novicijata vratio se na Široki Brijeg i dovršio sedmi i osmi razred gimnazije i položio ispit zrelosti (veliku maturu). Godine 1918. preselio se u Mostar gdje je počeo svoj filozofsko-bogoslovni studij, ali ga je poslije dvije godine prekinuo i prešao na sveučilište u Mozartov Salzburg, u Austriju, gdje je 3. rujna 1922. bio ređen za svećenika. Specijalizirao se u povijesnim naukama i zemljopisu. Doktorirao je 1927. godine na Filozofskome fakultetu u Ljubljani.

Živahni dječak i čuvar stada na pašnjacima Lipna razvio se, nakon školovanja, u visokoga intelektualca i odličnoga profesora, koji je nenadano iščezao u ludnici divljanja

Drugoga svjetskog rata. Komunistički zločinci ubiše ga u četrdeset osmoj godini života i plodna djelovanja. A iznad masovne grobnice u Zaostrogu odzvanjaju riječi s Gore blaženstva (Mt 5, 10): "Blago progonjenima zbog pravde, jer je njihovo kraljevstvo nebesko."

dr. fra Častimir Majić

Nove knjige: VERBUM

Velika knjiga biblijskih aktivnosti 2, 224 str., meki uvez, 68 kn. Na zabavan način približava djeci pripovijesti Staroga i Novoga zavjeta.

Ne dajte da vam ukradu nadu!, Papa Franjo, 140 str., meki uvez, 79 kn. Prvo hrvatsko izdanje govora i homilija pape Franje na hrvatskome jeziku.

Korupcija – Zlo našega vremena, Papa Franjo, 56 str., meki uvez, 49 kn. Korupcija je korov našega vremena. Napada politiku, gospodarstvo, društvo – poručuje Papa.

Teologija tijela za nju / Teologija tijela za njega, Jason Evert, 55/53 str., meki uvez, 68 kn. Dvije su knjige u jednoj, čija je svrha ohrabriti vas ne samo da naučite istinu o vlastitome tijelu nego i da otkrijete istinu o tijelu suprotnoga spola.

Otkrivamo vrline, Paola Bertolini Grudina, Karel Gržan, 36 str., tvrdi uvez, 78 kn. Zabavna je zbirka lijepo ilustriranih poučnih priča iz obiteljskoga života.

Plamen ljubavi (Roman o sv. Ivanu od Križa), José Luiz Olaizola, 224 str., tvrdi uvez, 125 kn. Upečatljiv portret Ivana od Križa, jednoga od najvećih mistika i duhovnih velikana u povijesti.

Narudžbe:

VERBUM

Trumbićeva obala 1

21000 Split

Tel: 021/ 347 – 065

Faks: 021/360 – 244

veleprodaja@verbum.hr

www.verbum.hr

BILJE I ZDRAVLJE

Indijska ili morska smokva

(*Opuntia Ficus indica*) Voće, napitak, lijek, hrana

Indijska smokva pripada obitelji kaktusa kojih je više od dvjesto različitih vrsta. U Europi su najčešće žuta, bijela i crvena koju zovu i krvava indijska smokva. U Europu se doselila iz Amerike. Zahvaljujući lakoći prilagođavanja, brzo se proširila i nastanila u krajevima s mediteranskim klimom, odnosno tamo gdje temperature ne padaju ispod nule. Najčešće je samonikla. U nekim mjestima je i glavno zanimanje mještana, u talijanskim pokrajinama Siciliji i Kalabriji. Uzgaja se i kao ukrasna biljka.

Dariva nas bogatim i sočnim plodovima, a jestivi su i ljekoviti i listovi. Zaštićena je bodljama te tako sebi osigurava bolji opstanak u prirodi. Razmnožava se sjemenom i presađivanjem. Cvjeta u proljeće lijepim kupastim, žutim cvjetovima koji kao i u ostalih kaktusa vrlo kratko traju. Međutim plod traje dugo i daje mnogo. Kako dozrijevaju, onako se i ubiru. Stablo može živjeti do trideset pet ili četrdeset godina. Plodovi se jedu svježi. Mogu se od njih praviti marmelade, pića, sokovi, sirupi, brašno, a od sjemena i ulje. Koristi se također i u farmaciji, kao i u industriji kozmetike. Nikada se golim rukama ne diraju ni listovi ni plodovi zbog uboda drača.

Biljna medicina na veliko koristi smokvu u liječenju dijabetesa, u kontroliranju kolesterola u krvi, pri mršavljenju, kožnim bolestima i trbušnim poteškoćama. Sok smokve je opuštajući i diuretičan. Poboljšava apetit zahvaljujući

probavljivim vlaknima mucilagina. Ova vlakna također pomažu osjećaju sitosti, što pridonosi mršavljenju. Kaže se da ovo Božje davanje jede u čovjeku šećere i masnoće, smiruje živčanost i smanjuje osjećaj gladi. Nešto slično drugomu bodljikavom stvorenju – čičku.

Listovi sadržavaju vlakna koja su probavljiva i neprobavljiva: celuloza, pektin, lignin. Tu su i vitamini: A, B i C, pa minerali: kalcij, magnezij, željezo, fosfor i bakar. U biljnim ljekarnama se već nalaze mnogi preparati od indijske smokve, od lišća i od plodova. Ljekarnici kažu da se najviše traže proizvodi za smirenje.

Vrano Blagin

